

I april kom nyheten om at Norge hadde utvidet sitt havområde i nord med omkring 235.000 kvadratkilometer. I dette arbeidet har geolog Harald Brekke spilt en sentral rolle.

Astri Sivertsen

Reisende i grensesetting

Oljedirektoratets Brekke jobber på oppdrag fra kyststater verden rundt for å finne ut hvor langt ut fra land kontinentalsokkelen strekker seg. Grensene avgjør hvorvidt landene kan utnytte sine ressurser.

Økningen i norsk areal er på størrelse med Storbritannia, og gir Norge en kontinentalsokkel i nord på rundt to millioner kvadratkilometer. Grensene ble fastslått av Kommissjonen for kontinentalsokkelens yttergrense, som holder til i FNs hovedkvarter i New York.

Alle kyststater har en kontinentalsokkel, og har ifølge Havrettstraktaten rett til en sone på 200 nautiske mil fra land. Men mange stater har en kontinentalsokkel som strekker seg lenger ut. For at yttergrensene skal godkjennes, må de kunne dokumentere hvordan havbunnsgeologien ser ut.

Kommissjonens oppgave er å finne

Geolog Harald Brekke

ut hvor stort område ut fra land en kyststat kan gjøre krav på som sitt. Blant de 21 medlemmene i kommissjonen er seniorgeolog Harald Brekke i Oljedirektoratet, valgt inn til sin tredje femårsperiode i 2007.

Kyststater verden over har henvendt seg til ham og bedt om råd og assistanse når landene skal søke om godkjenning av sine yttergrenser. Brekke ramser opp: Mauritius, Seychellene, Sri Lanka,

Bangladesh, Kenya, Tanzania, Somalia, Mosambik, Madagaskar, Sør-Afrika, Mauritania, Senegal, Kapp Verde, Gambia, Guinea, Guinea Bissau, Togo og Benin.

Det handler om rettigheter til ressurser, forklarer Brekke. Uten klare grenser vet ingen hvor landenes rettigheter begynner og slutter: "Landene får ikke noen til å investere hvis ikke grensene er avklart."

Det handler ikke om olje og gass, legger han til. Mange av disse områdene befinner seg på store havdyp, hvor det ikke er aktuelt å drive med slik virksomhet. Motivasjonen ligger først og fremst i å sikre eventuelle ressurser som verden i dag ikke har oversikt over.

"Vi aner ikke hva slags ressurser som kan være der i framtiden, og forskningsmessig er det en ukjent verden. Ting vi ikke i dag er klar over om er verdifullt eller ikke," sier han.

Grensene strekkes fra stedet der dyp-havsslettene går over i kontinentalskrånin-

gen. Plasseringen er ofte et spørsmål om tolkning, og kravene må derfor underbygges med geologiske og geofysiske data. På bakgrunn av disse dataene får kommissjonen lagt fram en anbefaling om hvor yttergrensene bør trekkes. De grensene som blir fastsatt, er de endelige.

Når en stat ratifiserer Havrettstraktaten, har den 10 år på seg til å melde inn sine grensekrav. Så langt har om lag 60 land lagt fram sine krav, og flere søknader ventes i de nærmeste årene. Blant disse er Madagaskar, som har frist til 2011. Deretter kommer Canada i 2013. Året etter står Danmark – og dermed Grønland – for tur.

Da Havrettstraktaten trådte i kraft i 1994 var det bare 60 stater som hadde undertegnet. Nå har tallet steget til 158 land.

"Havrettstraktaten er viktig for Norge," sier Brekke, "det er viktig å få flest mulige land til å bruke den. Jo sterkere den står, jo bedre for oss." ❄